

QUÈ CAL SABER?

LES LLETRES GREGUES (II)

Pel que fa a l'ús de **majúscules** i **minúscules**, les **lletres gregues** es mantenen en **majúscula** o en **minúscula** segons correspongui al símbol (independentment de la grafia del mot al qual acompanya): **β -TUBULINA** (i no ***B-TUBULINA**). A més a més, cal tenir en compte que algunes **lletres gregues majúscules** són pràcticament idèntiques a les llatines corresponents. Per exemple, l'alfa i la α (A/A, respectivament) o la beta i la β (B/B, respectivament) són indistingibles en la versió en **majúscules** (de fet, històricament són la mateixa lletra, ja que la llatina deriva de la grega). Per tant, per tal d'evitar confusions en aquests termes, ja que no sabríem si es tracta de la lletra llatina o de la **lletra grega**, cal escriure aquestes lletres en **minúscula**.

Ara, hi ha casos en què el canvi de grafia és obligatori, en la mesura que una mateixa lletra pot representar símbols diferents. Per exemple, el símbol « γ » té diferents significats segons l'estil de la lletra que s'ha fet servir en escriure-la: « γ » ('gamma, unitat de massa'), « γ » ('concentració en massa'), « γ » ('hiperpolaritzabilitat'), « Γ » ('coeficient d'absorció integrada').

Pel que fa a les **expressions matemàtiques**, hi ha tradicions tipogràfiques diverses, però l'Organització Internacional per a l'Estandardització (ISO) recomana que les **incògnites** s'escriuin en cursiva (com « α », « β », etc.), i les **constants**, en rodona (com « π »).¹

En relació amb l'**apostrofació**, contràriament al que ocorre amb els noms de les lletres catalanes,² apostrofem l'article definit femení i la preposició **de** davant els noms polisíl·labs de les **lletres gregues** (i d'altres alfabetes) d'acord amb les regles generals:³ *l'alfa i l'omega* (de l'alfabet grec), però *la efa i la erra* de l'alfabet català. Quant a les **lletres gregues** aïllades, no apostrofem ni l'article definit ni la preposició **de** que les precedeixen: **la α** (alfa), **la $\omicron$** (òmicron), **de ω** (omega), **de ϵ** (èpsilon). En canvi, en els compostos d'especialitat en què el primer element d'un terme és un símbol (com ara una lletra grega) el nom del qual comença per una vocal, és preferible apostrofar: *l' α -retinol*, *d' α -carotè* (llegits «l'alfa-retinol» i «l'alfa-carotè»).⁴

1. Per a més informació, vegeu el núm. 158 de QUÈ CAL SABER?

2. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Ortografia catalana* (en línia), Barcelona, IEC, 2017, s. 4.1.1.

3. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Ortografia catalana* (en línia), Barcelona, IEC, 2017, s. 4.1.2h.

4. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Ortografia catalana* (en línia), Barcelona, IEC, 2017, s. 4.1.2f.